

Co-creació amb infants de dos espais lúdics

Procés participatiu amb infants per a la transformació del Parc Central de Nou Barris i el Parc de la Pegaso

Febrer 2018

→ Presentació

institut
infància i
adolescència

Ajuntament de Barcelona
Diputació de Barcelona
Universitat de Barcelona
Universitat Autònoma de Barcelona

Co-creació amb infants de dos espais lúdics

Procés participatiu amb infants per a la transformació del Parc Central de Nou Barris i el Parc de la Pegaso

Projecte elaborat per:

Institut Infància i Adolescència de Barcelona

Per encàrrec de:

Àrea d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat
de l'Ajuntament de Barcelona

Amb la col·laboració de:

Districte Sant Andreu i Districte de Nou Barris

1

On s'emmarca l'actuació?

2

Què estem fent?

3

Com és el procés de co-creació?

On s'emmarca l'actuació?

Barcelona presenta

l'Estratègia Barcelona dóna molt de joc

Necessitat de repensar els espais i les oportunitats que la ciutat ofereix de joc divers i inclusiu a l'aire lliure

Objectiu de millorar la vida comunitària pel conjunt de la ciutadania

Estratègia Barcelona dóna molt de joc

Mesura de govern presentada el 23 de febrer de 2018 al Ple Municipal per afavorir un canvi en el **reconeixement de la importància social del joc a l'espai públic** com a política urbana

Les recomanacions del Comitè dels **Drets de l'Infant** de Nacions Unides

Oferir **oportunitats de participar i ser escoltats als infants i adolescents** en l'elaboració de polítiques i estratègies relacionades amb el joc i el lleure i en la creació de parcs i el disseny d'entorns adequats als infants.

> És una de les tres accions que han de desenvolupar els governs locals, segons l'Observació general sobre el dret al joc (nº 17)

2

Què estem fent?

Objectius

- Fer un **model de procés participatiu per a la co-creació d'espais lúdics amb infants**, perquè esdevingui una eina a tenir en compte i es pugui utilitzar de manera sistemàtica en transformacions urbanístiques.
- **Recollir les necessitats, visions i propostes dels infants** en un procés de co-creació per transformar les actuals àrees de joc del Parc de la Pegaso i del Parc Central de Nou Barris en un nou concepte d'espai lúdic, de manera que els seus interessos es tinguin en compte en els nous dissenys
- Evidenciar que **una nova visió del joc a l'espai públic és factible** i que per dur a terme aquest canvi és imprescindible comptar amb l'expertesa dels infants

Àrea de joc:

Dissenyada per projectistes prioritzen criteris de seguretat i manteniment i amb les restriccions de l'actual normativa.

Espai lúdic:

Desbordar els límits de les actuals àrees designades per al joc per a crear nous espais en els que, tan la selecció de les estructures, com la disposició dels elements i el disseny de tot l'espai, esdevinguin estimulants i jugables i es tingui en compte els múltiples usos lúdics i de convivència comunitària.

La co-creació: infants com a informants imprescindibles en el procés

1. PROCESSOS PARTICIPATIUS AMB INFANTS DE 10 A 13 ANYS DE 6 ESCOLES I/O ESPLAIS

Infants com a informants clau: 3 centres a cada territori. **3 sessions de treball** (exploració de l'entorn, inspiració amb parcs d'arreu del món, prototipatge...)
(febrer-abril)

2. INFORMES AMB LES APORTACIONS DELS INFANTS

S'entreguen les idees i propostes dels infants a l'equip projectista: 1 informe per parc.
(març-abril)

3. ELABORACIÓ DELS AVANT-PROJECTES

Equip d'arquitectes de Prospectiva Urbana incorporen les aportacions dels infants com a informació imprescindible per a fer la proposta de disseny.
(abril-juny)

4. PRESENTACIÓ DE L'AVANTPROJECTE ALS INFANTS

Sessió de retorn als infants per a explicar-los com s'han recollit les seves aportacions.
(juny)

5. NOUS ESPAIS LÚDICIS:

Execució de les transformacions dels dos parcs com a espais lúdics.
(any 2019)

Consideracions clau

- 1) **INFANTS COM A INFORMANTS IMPRESCINDIBLES:** Els infants formen part d'un equip de disseny amb un coneixement expert per construir un bon parc, però en el que també hi ha altres persones especialistes que aporten solucions tècniques, normatives, pressupostàries.
- 2) **REFLEXIÓ, OBSERVACIÓ I ANÀLISI:** Treballem amb materials que els hi ofereixen elements d'inspiració, reflexió, observació i anàlisi per a poder valorar l'espai actual i no es planteja com una selecció d'elements de joc específics ni projecció dels detalls concrets de l'espai.
- 3) **APORTACIONS BEN PENSEADES:** Es tracta de generar un breu procés per tal que els infants expressin les seves opinions i desitjos sobre què els hi agradaria fer i quines activitats lúdiques hauria d'oferir l'espai, per tal que les seves aportacions siguin informades i raonades.
- 4) **PENSAR EN TOTA LA COMUNITAT:** El procés no es limita a recollir els seus interessos i necessitats personals, sinó que se'ls demana que pensin en els de tota la comunitat (infants més petits, nois i noies, diversitat funcional, adults que cuiden...), ja que els parcs han de ser llocs de trobada i convivència.

Agents implicats

Infants

- **uns 150 infants d'entre 10 i 13 anys** usuaris i coneixedors dels parcs, amb una edat que ja els permet posar-se en el lloc d'altres nens i nenes diversos

Escoles i esplai

- **5 escoles i 1 esplai participen al projecte** en horari lectiu, temps de lleure de l'espai de migdia o en l'horari d'activitat de lleure de cap de setmana

Districte de Sant Andreu i Districte de Nou Barris

- Acompanyament i seguiment del procés participatiu per a la co-creació dels dos espais

Institut Infància i Adolescència de Barcelona

- Disseny del procés participatiu i elaboració de l'informe pels projectistes.
- Dinamització del procés, preparació de materials per les sessions, buidatge dels resultats en col·laboració amb l'equip especialitzat de Raons Públiques
- Fer el model del procés que pugui ser replicat en altres projectes de co-creació

Prospectiva Urbana de l'Àrea d'Ecologia, Urbanisme i mobilitat – Ajuntament BCN

- Disseny de l'avantprojecte per a la transformació dels espais lúdics
- Retorn als infants sobre la concreció de les seves aportacions i com queden recollides amb l'avantprojecte.

Centres participants

Parc de Pegaso (Sant Andreu)

- Escola Turó Blau
- Escola Pegaso
- Escola Congrés Indians (pendent de confirmar)

Parc Central de Nou Barris (Nou Barris)

- Esplai La Guineueta
- Escola Àgora
- Escola Calderón de la Barca (Pendent de confirmar)

Criteris de selecció dels espais i dels centres educatius

Criteris de selecció dels espais

- Àrees de joc situades dins de parcs amb potencial d'esdevenir espais lúdics amplis i en tot el parc
- Àrees de joc que han de ser remodelades en els propers 2 anys
- A proposta de la Direcció d'Espais Verds de l'Ajuntament i els Districtes de Nou Barris i Sant Andreu

Selecció d'escoles i esplais

- Escoles i esplais propers als parc.
- Escoles de titularitat pública, vinculades a la Xarxa escoles + Sostenibles.
- Centres proposats pels Districtes de Nou Barris i de Sant Andreu.

3

Com és el procés de
co-creació?

Descripció de les sessions

1a Sessió REFLEXIÓ:
Reflexionen i identifiquen a què els agrada jugar.
S'inspiren amb imatges de parcs d'arreu del món.

2a Sessió OBSERVACIÓ I ANÀLISI:
Sortida al parc per observar i valorar-lo com a espai de joc .

3a Sessió PROPOSTES:
Presentació de les conclusions de la sessió 1 i 2
Elaboració de propostes.
Collage creatiu.

Sessió de retorn Presentació als infant de l'avantprojecte i compromís de coresponsabilitat

Les sessions tenen una durada d'entre **1,5h i 2h** i es combinen en horari lectiu, en horari de temps de migdia a l'escola i en caps de setmana, en el cas de l'esplai.

1a sessió: REFLEXIÓ

Objectius:

- Començar a reflexionar sobre els interessos i necessitats al voltant del joc.
- Inspirar-los i potenciar la seva creativitat a l'hora de pensar propostes mitjançant l'ampliació de coneixement amb exemples de parcs per jugar d'arreu del món.

Activitats:

Els infants han de triar entre múltiples propostes d'activitats lúdiques i de lleure, pensant en què els agrada fer a ells, en què els agrada a infants més petits i en què agrada a infants més grans. Un cop feta la selecció, pensen què necessiten per a poder-les dur a terme. Aquesta activitat es complementa també amb un procés inspirador a través d'una àmplia selecció de fotografies de parcs i espais de joc d'arreu del món.

2a sessió: OBSERVACIÓ I ANÀLISI

Objectius:

- Observar el parc amb profunditat per valorar-ne aspectes per jugar-hi millor.
- Avaluar l'estat actual del parc, per tal de recollir de forma conscient quins son aquells aspectes que cal millorar.

Activitats:

Sortida al parc per explorar l'entorn en petits grups a partir d'una guia d'observació i per identificar i recollir diferents aspectes del seu disseny: dimensions, orografia, vegetació, àrees de joc, infraestructura lúdica, etc.

Avaluació de diferents aspectes del parc com ara:

- Si ofereix múltiples propostes de joc creatius i amb reptes
- Si és un espai divers, estimulant i amb accessibilitat
- Si té jocs inclusius per tothom
- Si hi ha natura i verd
- Si hi ha jocs per compartit petits i grans
- Si és un espai confortable i segur

(En base als [7 criteris per al disseny d'àrees de joc a Barcelona](#))

3a sessió: PROPOSTES

Objectius:

- Posar en comú els resultats de la sessió 1 i 2 per tal de tenir una visió compartida i poder fer propostes que realment suposin millores.
- Fer propostes sobre aquelles activitats que els hi agradaria fer a parc i quins elements i infraestructura lúdica els hi agradaria trobar.

Activitats:

Presentació dels resultats de les sessions 1 i 2 per, a partir d'aquí, elaborar un gran mural amb el recull de les diferents propostes. A mode de collage, els infants enganxen imatges, idees, dibuixos per tal de recollir els seus interessos, però també pensant en tota la comunitat.

Sessió de retorn

Objectiu:

- Donar a conèixer als infants de quina manera s'han tingut en compte les seves propostes.

Activitat:

Presentació als nens i nenes per part de l'Ajuntament de Barcelona de l'avantprojecte. Presentació dels mapes i dissenys, acompanyats de les explicacions corresponents sobre com s'han tingut en compte les seves propostes.

En el marc d'aquesta sessió es reflexionarà sobre la necessitat d'un compromís i coresponsabilitat dels infants envers la cura de l'espai, fomentant que es facin còmplices tan del bon manteniment com de que esdevingui un espai ric i viu de vida comunitària.

[@InstInfancia](https://twitter.com/InstInfancia)

[InstitutInfancia.cat](https://www.institutinfancia.cat)

institut
infància i
adolescència

Fem avançar els drets
generant coneixement
per millorar polítiques locals